



**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Kfv.IV.37.409/2021/6. szám

A tanács tagjai: Dr. Balogh Zsolt a tanács elnöke
Dr. Kiss Árpád Lajos előadó bíró
Dr. Horváth Tamás bíró

Az I. rendű felperes: Felperes1
(Cím2.)

A II. rendű felperes: Felperes2
(Cím2.)

Az I-II. rendű felperések képviselője: dr. Nagy Imre ügyvéd
(Cím5)

Az alperes: Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal
(Cím4.)

Az alperes képviselője: dr. Schnell Erzsébet kamarai jogtanácsos

A per tárgya: közegészségügy tárgyában hozott közigazgatási cselekmény

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél/felek: felperesek

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Szegedi Törvényszék 9.K.701.124/2020/18. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria

- a Szegedi Törvényszék 9.K.701.124/2020/18. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és az ügyben eljárt bíróságot új eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára utasítja;
- megállapítja, hogy mind az I. és II. rendű felpereseknek együttesen, mind az alperesnek a felülvizsgálati eljárásban 30.000-30.000 (harmincezer-harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költsége merült fel;

Ezen végzéssel szemben nincs helye felülvizsgálatnak.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] egyéb érdekelt, a intézmény védőnője 2020. május 7. napján tájékoztatta az alperest, hogy az I. és II. rendű felperesek közös kiskorú gyermeke (a továbbiakban: a gyermek) az iskolai kampányoltás keretében végzendő életkorhoz kötött Hepatitis B elleni védőoltásának beadása nem az arra jogosult iskolaorvos útján történt meg.

[2] A bejelentés alapján az alperes felperesekkel szemben hivatalból eljárást indított, melyben a felperesek előadták, hogy 2019 nyarán gyermekorvosuknak jelezték, hogy a gyermeket szeretnék Hepatitis B elleni immunizálásban részesíteni, a fertőzőbetegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről szóló 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet (a továbbiakban: NM rendelet) 8. § (4) bekezdése alapján. A gyermek immunizálása 2019. július 17-én az első oltóanyag beadásával megkezdődött.

[3] A felperesek nyilatkozata szerint a gyermek oltására az Energix-B szuszpenziós injekció felnőttek számára védőoltással történt, melyet az I. rendű felperes szerzett be 2019

nyarán az Európa Patikából. Az oltóanyagot receptre a háziorvos írta fel, azt az I. rendű felperes váltotta ki, hűtőtáskában szállította el a patikából és a beadásig hűtőszekrényben tárolták, hűtőtáskában vitték az oltás helyére is. Az oltás második adagját helységi¹, 2020. március 4-én egyéb érdekelt² orvos végezte. Az első oltást a házi gyermekorvos adta be, a második oltást azonban ő „nem tudta beadni”, ezért kérték fel egyéb érdekelt²t az oltás elvégzésére.

[4] A szülők a gyermek iskolájának kampányoltásról szóló tájékoztatását elolvasták, aláírták és jelezték a védőnőnek, hogy a gyermek oltását igazolni fogják, amelyet meg is tettek.

[5] Az alperes az eljárásában megállapította, hogy a gyermek részére a háziorvosa, egyéb érdekelt³ 2019. június 18. napján írta fel a 2 db Energix-B szuszpenziós injekciót. Mindkét injekciót 2019. július 12-én kiváltották. Megállapította továbbá, hogy az Állami Egészségügyi Ellátó Központ működési nyilvántartásra vonatkozó adatbázisában egyéb érdekelt² nem szerepel, aki így Magyarországon érvényes működési nyilvántartással nem rendelkezik, önálló orvosi tevékenység végzésére nem jogosult.

[6] Ezen tényállás alapján az alperes 2020. július 2. napján meghozta a BK-01/NEO/2089-10/2020. számú határozatát, melyben az I. és II. rendű felpereseket, mint a gyermek törvényes képviselőit, kötelezte, hogy a jogszabályi előírásokat betartva az iskolai kampányoltás keretében elvégzendő életkorhoz kötött Hepatitis B elleni védőoltás felvételére előzetesen egyeztetett időpontban jelenjenek meg gyermekükkel egyéb érdekelt⁴ iskolaorvosnál és őt oltassák be. Kötelezte továbbá a felpereseket, hogy a jövőben az életkorhoz kötött kötelező védőoltásokkal kapcsolatban a jogszabályban előírtaknak megfelelő magatartást tanúsítsanak, továbbá velük szemben 100.000 forint egészségügyi bírságot szabtak ki. A védőoltás beadására előírt határidőt 2020. szeptember 30. napjában határozta meg.

[7] Az alperes határozatában hivatkozott az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 4. § (1) bekezdésére, 56. § (1) bekezdésére, 57. § (1) bekezdésére, illetve (2) bekezdés a) pontjára, az NM rendelet 5. § (1) bekezdés j) pontjára, (5), (7) és (9) bekezdéseire, továbbá az Eütv. 110. § (2) bekezdésére, az NM rendelet 3/A. § 17. pontjára, valamint 4. § (2) bekezdésére. Az alperes megállapította ezek alapján, hogy egyéb érdekelt² az Eütv. 110. § (2) bekezdése értelmében Magyarországon önálló orvosi tevékenység végzésére nem jogosult, azaz nem minősül az NM rendelet 5. § (9) bekezdése szerinti oltóorvosnak. Az oltás helye nem volt beazonosítható, így azt nem lehetett az NM rendelet 3/A. § 17. pontja szerinti oltóhelynek tekinteni. Mindezzért az I. és II. rendű felperesek megsértették az NM rendelet 5. § (5) bekezdésében foglaltakat, mely szerint az életkorhoz kötött kötelező védőoltásokat 11 éves kortól iskolai kampányoltások keretében kell elvégezni. Megsértették továbbá az NM rendelet 5. § (9) bekezdését, amely kimondja, hogy iskolai kampányoltás esetében az oltóorvos az iskolaorvos, továbbá az életkorhoz kötött kötelező védőoltás oltóhelyen végezhető. A felperesek NM rendelet 8. § (4) bekezdésére történő hivatkozásával szemben megállapította, hogy a Hepatitis B elleni védőoltás

életkorhoz kötötten kötelező oltásnak minősül, a szülők nem nyilatkoztak arra vonatkozóan, hogy külföldi út miatt történt volna a gyermek nem iskolaorvos általi beoltása, továbbá más egyéb indokokat sem sorakoztattak fel, hogy miért választották ezt az eljárást, a szülők továbbá nem adtak be jogszabályszerű kérelmet, amely alapján a gyermekre az általánostól eltérő szabályokat kellett volna alkalmazni.

[8] Az alperes megállapította, hogy a gyermek védőoltása szabályos immunizációnak nem tekinthető, figyelemmel az azt beadó oltóorvos személyére, az oltási hely beazonosíthatatlanságára, az oltási dokumentáció hiányosságára, továbbá arra, hogy „az oltóanyagok különleges érzékenysége miatt a tárolás, szállítás és felhasználás különös figyelmet követel, kérdésessé vált a vakcina hatékonysága”.

A felperesek keresete, az alperes védekezése

[9] Az alperes határozatával szemben előterjesztett keresetükben a felperesek a határozat megsemmisítését, az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését kérték. Hivatkozásaik szerint az alperes jogszabálysértően nem fogadta el a gyermekük által felvett kötelező védőoltás igazolását és a már felvett oltás ismételt felvételére kötelezi a gyermeket.

[10] Keresetükben kifejtették, hogy a várható külföldre utazásuk miatt döntöttek úgy, hogy a gyermeküknek a Hepatitis B elleni oltást az oltási kötelezettség beállta előtt beadatják. Mivel azonban a kötelezettség beállta előtt ingyenes oltás nem volt biztosított, ezért kellett az oltóanyagot receptre felírattatniuk és kiváltatniuk. Az oltás beadatására az Eütv. 57. § (4) bekezdése alapján jogosultak voltak, a gyermeket két alkalommal beoltatták, melyet hitelt érdemlő módon, az oltási könyv bemutatásával, az oltás nevével, az oltóanyag gyári számával és az orvos pecsétjével igazoltak. Kiemelték, hogy az NM rendelet 14. § (2) bekezdése és az Eütv. szerint az oltási kötelezettség beállta előtt is jogukban állt a gyermeknek az oltás beadatása.

[11] A felperesek álláspontja szerint az NM rendelet 5. § (1) bekezdése csupán egy alkalommal történő oltást ír elő, továbbá az alperes érvelése jogellenesen korlátozza a szabad orvosválasztáshoz való Eütv. 8. § (1) bekezdésében foglalt jogukat. Keresetükben vitatták a kiszabott bírság jogszerűségét is.

[12] Az alperes védíratában a határozatában foglaltak fenntartása mellett a kereset elutasítását kérte.

A jogerős ítélet

[13] A Szegedi Törvényszék jogerős ítéletével a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a kötelező védőoltási rendszer megfelelő működése kulcsfontosságú Magyarország járványügyi biztonsága szempontjából, a kötelező védőoltások a kompetens szakmai szerv által kiválasztott és az egészségügyi hatóság által a hűtlánc folyamatosan ellenőrzött betartásával kiosztott és kiszállított oltóanyagokkal meghatározott helyen és időben az oltások tényleges beadásának garanciája érdekében hatóság által ellenőrizhetően történnek.

[14] Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy Magyarországon a védőoltási rend akként került kialakításra, hogy az életkorhoz kötött kötelező védőoltásokat 6 éves korig a házi orvos végzi a betöltött életkor alapján, míg 11 éves kortól kezdődően az oltásokat iskolai kampányoltás keretében kell elvégezni. Mivel, mint azt az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiadott 2018-as, valamint a Nemzeti Népegészségügyi Központ által jegyzett 2019-es és 2020-as védőoltási módszertani levél (a továbbiakban: VML) hangsúlyozza 11-14 éves korban a gyermekek sokkal eredményesebben utolérhetőek iskolákban, mint egyedileg, az irányadó jogszabályi háttér alapján biztosítható az egészségügyi ellátás teljes, közöttük a védőoltások nyomon követése, így az oltási biztonság.

[15] A jogerős ítélet szerint helytállóan állapította meg az alperes, hogy egyéb érdekelt² a kampányoltás tekintetében nem volt jogosult az oltás beadására. Az oltás jogellenes módon a szabályozott védőoltási rendtől eltérően történt beadásával a felperesek megsértették a hatályos oltási rendet, ezáltal szándékosan szembe helyezkedtek a szakmailag és társadalmilag általánosan elfogadott és kötelező jogi előírásokkal megerősített védőoltási renddel.

[16] A jogerős ítélet szerint felperesek megalapozatlanul hivatkoztak az orvosválasztás szabadságára ebben a tekintetben, hiszen az Eütv. 8. § (1) bekezdése alól jogszabály kivételt tehet. Az NM rendelet 5. § (5) és (9) bekezdése által meghatározott kivétel szerint iskolai kampányoltás esetén csak meghatározott személy tekinthető oltóorvosnak. Utalt ebben a körben a Kúria Kfv.IV.37.409/2020/7. számú ítéletében foglaltakra.

[17] A VML rendelkezéseire hivatkozással rámutatott, hogy a Hepatitis B elleni védőoltás során a megfelelő védettség eléréséhez két oltásból álló oltási sorozat szükséges. A gyermek két oltása között több, mint hat hónap telt el, így az oltások megfelelő időzítése nem volt biztosított, továbbá a receptre kiváltott, több hónapon keresztül, saját hűtőszekrényben, bizonytalan hőmérsékleten tárolt oltóanyag hatékonysága is megkérdőjelezhető volt. Megállapította továbbá, hogy amennyiben immunhiányos gyermekek esetében lehetőség van emlékeztető oltásra és nem lesz egészségkárosodásuk a nagyobb mennyiségű oltóanyagtól, akkor kizárt, hogy egy egészséges gyermeknek bármilyen károsodást okozzon egy emlékeztető oltás. Másrészt számos esetben előfordul, hogy az oltássorozat második részét nem tudják az oltási séma szerint beadni, például műtét vagy betegség miatt, ilyenkor gyakran a teljes oltássorozatot meg kell ismételni és nem merül fel az egészségkárosodás veszélye.

Ebben a körben utalt arra, hogy a felperesek a gyermek korábbi két alkalommal történt Hepatitis B védőoltása következtében kialakult mellékhatásról nem számoltak be.

[18] Az elsőfokú bíróság szerint a VML valóban nem jogszabály, de az nem jelenti azt, hogy ne az abban foglaltak szerint kellene eljárni, hiszen erre az NM rendelet 4. § (2) bekezdése ad felhatalmazást. Egyebekben a bírság kiszabását is jogszerűnek találták.

[19] Az elsőfokú bíróság végül megállapította, hogy az NM rendelet 5. § (5) bekezdése, az Eütv. 8. § (1) bekezdése, az Alaptörvény T. cikk (2) bekezdése alapján olyan kivételnek minősül, melyet jogszabály határoz meg, így azt nem tartotta Alaptörvénybe ütközőnek, mindezért nem kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[20] A jogerős ítélettel szemben a felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, kérve a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az eljárt bíróság új eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára utasítását, másodsorban a közigazgatási cselekmény megsemmisítését és a közigazgatási szerv új eljárás lefolytatására kötelezését. A felperesek szerint az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabálysértést követett el, amikor a közigazgatási eljárás iratanyagát nem küldte meg a felpereseknek, az alperes beadványairól megfelelő tájékoztatást nem adott, így különösen nem tájékoztatta őket az alperes 2020. november 23-i beadványáról, így arra a felpereseknek nem volt módja reagálni.

[21] Az ügy érdemére vonatkozóan a felperesek a keresetükben foglaltak megismétlése mellett hangsúlyozták, hogy jogszabály arra nem ad lehetőséget, hogy a már felvett oltás ismételt felvételére kötelezzon bárkit is, főleg nem egy önkéntesen beadott oltás esetében. Adminisztrációs hibák miatt különösen nem kerülhet sor az oltás ismételt beadására. Hivatkoztak arra, hogy az NM rendelet 14. § (2), (3) és (4) bekezdései szerint megfelelően igazolták az oltás beadását, továbbá kifejtették, hogy a már felvett kötelező védőoltás ismételt felvételére való kötelezés nem csak törvénytelen, de az oltások 5-10 éven belüli ismételt felvétele fokozott egészségügyi kockázattal jár. Az Alaptörvény rendelkezéseire – különösen a XX. cikk (1) bekezdésére, I. cikk (3) bekezdésére, továbbá az Eütv. 15. §, 16. §, 20. § és 21. §-ában foglaltakra hivatkozással kifejtették, hogy a gyermek törvényes képviselőjeként jogukban áll a gyermekük egészségét veszélyeztető, nem életmentő egészségügyi beavatkozás visszautasítására, továbbá a 39/2007. (VI. 20.) AB határozat szerint az államnak az Alkotmányból fakadó kötelessége, hogy a gyermekek csak olyan védőoltásokat kapjanak, amelyek a lehető legkisebb egészségügyi kockázattal járnak. Utaltak a 6/2019. számú közigazgatási elvi határozatra, mely szerint a VML önálló, normatív tartalommal nem rendelkezik, a védőoltásra kötelezettek jogokat, kötelezettségeket nem határoz meg, csupán a beadó orvosoknak nyújt szakmai tájékoztatást.

[22] A felperesek a felülvizsgálati kérelmükben is hivatkoztak az orvosválasztás jogával kapcsolatos jogszabálysértő korlátozásokra, valamint az NM rendelet 15. § (1) bekezdés c) pontjára és az Eütv. 58. § (7) bekezdésére, mely szerint államigazgatási szerv a védőoltás beadását csak írásbeli felszólítás után rendelhetné el, amely azonban egyszer sem történt meg. Vitatták továbbá a bírság kapcsán, ítéletben foglalt álláspontot.

[23] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását kérte. Az iratok megismerésével kapcsolatosan kifejtette, hogy az eljáró bíró a tárgyaláson az ügy iratait ismertette, azokra tárgyaláson jelenlévő I. rendű felperest is képviselő II. rendű felperes észrevételt nem tett. A törvényszék tájékoztatta továbbá a felpereseket az eljárási jogaikról, pártfogó ügyvédi képviselő intézményéről. Hangsúlyozta, hogy az Eütv. 58. § (7) bekezdése szerint az egészségügyi államigazgatási szerv a védőoltást elrendeli, mely mérlegelés nélküli kógens eljárási kötelezettséget ír elő. A VML alkalmazási lehetőségét az NM rendelet 4. § (2) bekezdése biztosítja, kiegészítve az NM rendelet általános szabályait. Osztotta továbbá a jogerős ítélet orvosválasztás szabadságával kapcsolatosan kifejtett álláspontját.

A Kúria döntése és jogi indokai

[24] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint megalapozott.

[25] A Kúria a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 108. § (1) bekezdése szerint a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem, a csatlakozó felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem keretei között vizsgálja felül. A Kp. 120. § (5) bekezdésére figyelemmel a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye. A Kúria felülvizsgálati kérelme elbírálása során a jogerős határozat meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt.

[26] A Kúria elsődlegesen a felülvizsgálati kérelemben foglalt eljárási jogszabálysértéseket vizsgálta. Ennek kapcsán megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perben egy tárgyalást tartott, melyre az I. és II. rendű felpereseket is szabályszerűen megidézte. A tárgyaláson a II. rendű felperes személyesen jelent meg, egyúttal az I. rendű felperes képviselőjeként is eljárva. A 18. számú jegyzőkönyv második oldal 11. bekezdésében rögzítettek szerint az eljáró bíró ismertette a közigazgatási eljárás iratanyagát, a keresetlevelet, a védiratot, továbbá a további bírósági iratokat 17. sorszámmal bezárólag. Minderre tekintettel tehát a felpereseknek módjuk volt megismerni az eljárás iratait, észrevételt tenni ha valamely irat kézbesítése számukra nem történt meg, jelezni, amennyiben valamilyen nyilatkozat megtételére határidő engedélyezését kérnék.

[27] A Kúria hangsúlyozza, hogy a közigazgatási eljárás teljes iratanyagának felek részére történő megküldése a közigazgatási bíróságnak nem feladata. A közigazgatási eljárás iratanyagának megismerésére a közigazgatási hatósági eljárásban lehetőség van. A Kp. 40. § (1) bekezdése szerint továbbá az alperes a hozzá benyújtott keresetlevelet az ügy irataival együtt továbbítja a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bírósághoz, mely bíróságnál a feleknek szintén lehetőségük van az eljárás irataiba való betekintésre. Jogszabály azonban a közigazgatási iratok felperes számára történő megküldését nem írja elő, ilyen jogszabályhelyet a felperesek sem jelöltek meg felülvizsgálati kérelmükben. Mindezekre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott eljárási jogszabálysértés nem állt fenn.

[28] Az ügy érdemét illetően a Kúria megállapította, hogy a felek között a tényállás annyiban nem volt vitatott, hogy a gyermek részére a Hepatitis B elleni védőoltás kiírása, kiváltása, illetve annak két különböző időpontban és különböző oltóorvos által történő beadása megtörtént. A Kúria rögzíti, hogy a felek által is felhívott Kfv.IV.37.409/2020/7. számú ítéletében több, jelen eljárást is érintő, kérdés vizsgált, melyeket továbbra is irányadónak tart, attól eltérni nem kíván. Ebből a Kúria kiemeli, hogy az életkorhoz kötött kötelező védőoltás elmulasztása az NM rendelet 5. § (1) bekezdésébe ütközik. Az oltási kötelezettség nem akkor keletkezik, amikor a kampányoltást ütemezték, hanem az NM rendelet 5. § (7) bekezdése szerint Hepatitis B elleni oltást betöltött 12 éves korban kell elvégezni. Az iskolai kampányoltás esetén oltóorvosnak az NM rendelet 5. § (9) bekezdése alapján az iskolaorvos minősül, az 5. § (5) bekezdése értelmében pedig az életkorhoz kötött kötelező védőoltásokat 11 éves kortól iskolai kampányoltások keretében kell elvégezni.

[29] A Kúria a korábbi ítéletében szintén megállapította, hogy az Eütv. 8. § (1) bekezdése a beteg jogát az ellátását végző orvos megválasztásához nem korlátlan módon, hanem a „ha jogszabály kivételt nem tesz” kitételrel rögzíti. Az NM rendelet hivatkozott rendelkezése ilyen kivételnek minősül. A Kúria ezen ügyben megállapította továbbá, hogy kötelező védőoltás kampányoltás keretében történő felvétele nem lehetőség, hanem kötelezettség.

[30] A Kúria hivatkozott döntése szerint a VML kiadására az NM rendelet 4. § (2) bekezdése szerinti felhatalmazás alapján került sor, így a védőoltások gyakorlati végrehajtásához szükséges ismereteket az Országos Tisztifőorvos által évente kiadott, az adott év védőoltási tevékenységére vonatkozó módszertani levél, azaz a VML határozza meg, ekképpen ennek előírásait okszerűen figyelembe lehet venni.

[31] Jelen perbeli eset azonban tényállását tekintve alapvetően eltért a hivatkozott korábbi döntéstől. Jelen ügyben megállapítható ugyanis, hogy a gyermek két alkalommal oltásban részesült. A Kúria jelen ügyben megállapította, hogy a gyermek Hepatitis B elleni védőoltásban részesítése első alkalommal 2019. július 17-én a háziiorvosi ellátás keretében történt. Ezen időpontban a gyermek a 12. életévét már betöltötte, így az NM rendelet 5. § (1) bekezdés j) pontja és (7) bekezdése alapján életkorhoz kötötten oltásra kötelezett volt. Erre tekintettel irányadóak voltak rá az NM rendelet 5. § (9) bekezdésében foglaltak, mind az oltóorvos személyében, mind az oltási hely tekintetében.

[32] Az NM rendelet 5. § (8) bekezdés c) pontja értelmében azoknál a gyerekeknél, akiknél bármely kötelezően előírt védőoltás elmaradt, az elmaradt védőoltást a legrövidebb időn belül pótolni kell. Az oltási kötelezettség a Hepatitis B elleni elmaradt védőoltásokra a 20. életév betöltéséig áll fenn.

[33] A Kúria hangsúlyozza, hogy az, hogy egy védőoltás beadása elmaradt-e olyan esetekben, amikor oltás egyáltalán nem történt egyszerűen megállapítható, azonban az adminisztrációs kötelezettségek nem megfelelő teljesítése nem azonosítható az oltás elmaradásának tényével. Az NM rendelet 4. § (2) bekezdése az életkorhoz kötötten kötelező védőoltások esetén is a védőoltási tevékenységre vonatkozó feladatok gyakorlati végrehajtásához szükséges ismereteket a VML-ben az Országos Tisztifőorvos meghatározási körébe utalja. Helytálló az az értelmezés tehát, amely szerint a VML olyan ismereteket tartalmaz, amelyeket az oltóorvosoknak a védőoltási tevékenység gyakorlati végrehajtásához szükségképpen ismerniük kell. Ilyen ismeretek körébe tartozhatnak az egyes vakcinák tárolásához, beadásához, immunizációhoz szükséges esetleges ismétlődéséhez kapcsolódó ismeretek is. Ebből adódóan, amennyiben a VML szakmai ismeretek körében bizonyos vakcinák esetén ismételt oltás beadását írja elő az oltóorvos számára, az úgy tekinthető, hogy a védőoltással elérni kívánt immunizációhoz szükséges. Megalapozatlanul hivatkoztak tehát a felperesek arra, hogy önmagában az a tény, hogy a VML nem jogszabály, kizárná azt, hogy az abban foglaltakra tekintettel az NM rendelet 5. § (1) bekezdésében meghatározott „védőoltásban kell részesíteni” kitétel egyetlen oltással befejezettnek minősülne.

[34] Az Eütv. 56. § (1) bekezdése értelmében a járványügyi tevékenység célja a fertőző megbetegedések, a járványok megelőzése és leküzdése, valamint az emberi szervezet fertőző betegségekkel szembeni ellenállóképességének fokozása. Az Eütv. 57. § (1) bekezdése kimondja, hogy a védőoltás célja a fertőző betegségekkel szembeni aktív, illetve passzív védettség kialakítása. Minderre tekintettel tehát a Kúria arra a következtetésre jutott, hogy az NM rendelet 5. §-ában foglalt kötelezettségek az Eütv. 57. § (1) bekezdésének fényében értékelhetők, azaz az vizsgálendő, hogy a védőoltás célja - a perbeli esetben - a Hepatitis B fertőző betegséggel szembeni aktív, illetve passzív védettség a gyermek esetében kialakult-e. Amennyiben ugyanis ezen védettség fennáll, úgy a jogszabályi cél megvalósult, arra tekintettel további kötelezettséget előírni nem lehet.

[35] A Kúria utal arra, hogy az Alkotmánybíróság már több határozatában foglalkozott a kötelező védőoltásokkal, azok eljárási rendjével, indokoltságával. A 39/2007. (VI. 20.) AB határozat [melyben foglaltakat megerősíti többek között a 3080/2019. (IV. 17.) AB határozat is] rögzíti, hogy tekintettel a természettudományos erőfeltevésekre, az előírt életkorhoz kötött védőoltások alkalmas és szükséges eszköznek minősülnek egyfelől a gyermekek megfelelő test és szellemi és erkölcsi fejlődésének biztosításához, másfelől az egész társadalom fertőzőbetegségekkel, járványokkal szembeni védelméhez. Az államnak is biztosítania kell a gyermekek számára azt a védelmet és gondoskodást, amely a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődésükhöz szükséges, ezért az államnak akár a szülőkkel szemben is védelmeznie kell a gyermekek önálló érdekeit. Mivel a védőoltások az érintett egyén és a társadalom többi

tagjának egészségét védik, a gyermekeknek érdekük fűződik ahhoz, hogy megkapják az életkorhoz kötött védőoltásokat. Továbbá a gyermekközösségek tagjainak érdekük fűződik ahhoz, hogy a közösség tagjai minél nagyobb számban legyenek immunizáltak.

[36] Jelen esetben tehát figyelemmel arra, hogy a gyermek két alkalommal is védőoltásban részesült, az ügy összes körülményét összefüggően vizsgálni kell. Önmagában abból a tényből, hogy a védőoltás beadásának dokumentálása hiányos, a védőoltást nem a jogszabály által feljogosított oltóorvos adta be, illetve, hogy nem ellenőrizhetőek az oltóanyag szállítási, tárolási körülményei, nem lehet szükségképpen arra a következtetésre jutni, hogy a ténylegesen beadott oltás ellenére a gyermek védőoltásának beadása elmaradt. Az ügy egyedi körülményei így olyan szakmai ismereteket feltételeznek, mellyel az elsőfokú bíróság nem rendelkezett, ebben a körben szakértőt sem vett igénybe. Így például nem vizsgálta azt, hogy állnak-e rendelkezésre olyan módszerek, mellyel a védettség szintje meghatározható.

[37] A Kúria megállapította továbbá, hogy az elsőfokú bíróság megalapozatlanul jutott arra a következtetésre, hogy „kizárt, hogy egy egészséges gyermeknek bármilyen károsodást okozzon egy emlékeztető oltás”. Ezen kérdés megítélése szintén szakkérdésnek minősül, mely a perbe szakértő bevonását tette volna szükségessé. Utal ebben a körben a Kúria a Kp. 78. § (5) bekezdés b) pontjában foglaltakra, mely szerint a bíróság hivatalból bizonyítást rendelhet el a kiskorú érdekeit veszélyeztető jogsértésre való hivatkozás esetén. A felperesek gyermekük egészségére való hivatkozása ilyennek tekinthető volt, így ebben az esetben szakértő bevonásának hivatalból is helye lett volna.

[38] A Kúria megállapította tehát, hogy a gyermek a háziorvos által történő első beoltásának időpontjában is már életkorhoz kötötten oltásra kötelezettnek minősült, azonban az oltás beadásának körülményei nem jelentik szükségképpen azt, hogy a beadott oltás ellenére kötelező védőoltás beadása elmaradt volna. A védőoltás beadásának célja a fertőző betegségekkel szembeni aktív, illetve passzív védettség kialakítása, mely védettségnek fennállását beadott oltásokra tekintettel a védőoltási tevékenységre vonatkozó módszertani levél megsértése esetén vizsgálni lehet.

[39] A VML megsértése azonban nem róható sem az oltásra kötelezett gyermek, sem törvényes képviselői terhére. A védőoltás ismételt beadásának kötelezettségét nem lehet önmagában arra a körülményre sem alapítani, hogy az egészségügyi kockázattal nem jár, különösen nem amennyiben az egészségügyi kockázat hiánya – szakértői bizonyítás hiányában – nem is bizonyított. Ebben a körben jelentősége lehet annak, hogy a beadott oltásokra tekintettel, amennyiben további oltás beadása orvos-szakmai szempontból indokolt és igazolt, az a legkisebb egészségügyi kockázat mellett milyen időpontban adandó be.

[40] A kifejtettekre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a felülvizsgálni kért határozat az ügy érdemére kiható módon jogszabálysértő volt, így azt a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályon kívül helyezte és az ügyben eljáró bíróságot új eljárás lefolytatására és

új határozat hozatalára utasította. A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság a gyermek Hepatitis B elleni védettségét, az esetlegesen ismételt beadandó oltás egészségügyi kockázatát szakértő bevonásával vizsgálhatja.

A döntés elvi tartalma

[41] A védőoltások az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 57. § (1) bekezdése szerint az érintett egyén és a társadalom többi tagjának egészségét védik. A védettség kialakulásával a jogszabály célja megvalósult.

Záró rész

[42] A Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése és 107. § (1) bekezdése alapján tárgyalás tartására irányuló kérelem hiányában és mivel a tárgyalás tartását maga sem tartotta indokoltnak, tárgyaláson kívül járt el.

[43] A felek részére járó felülvizsgálati eljárási költség összegét a Kúria a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 81. § (1) bekezdése, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet szerint állapította meg azzal, hogy annak viseléséről a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság dönt.

[44] Jelen ítélettel szemben a felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2021. június 22.

Dr. Balogh Zsolt s.k. a tanács elnöke, Dr. Kiss Árpád Lajos s.k. előadó bíró, Dr. Horváth Tamás s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő